

Najčastejšie otázky k Vyhláške MPRV SR č. 24/2014

Ing. Ján Štulc

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Mám na Vás otázky ohľadne označovania výrobkov v súvislosti s Vyhláškou MPRV SR č. 24/2014. Doteraz sme uvádzali na etiketách napríklad

názov - Chlieb čierny

chlieb pšenično - ražný

toto označenie ostáva alebo sa to ruší? Pretože vo vyhláške je podskupina chleba zrušená.

A čo sa týka pečiva napríklad

názov - Moravský koláč

jemné pečivo z kysnutého cesta.

Toto zaradenie ostáva, alebo sa ruší a budeme označovať po novom iba - pečivo jemné?

V znení Vyhlášky MPRV SR č. 24/2014 § 3 ods. 1 sa musí uviesť u pekárskych výrobkov ich začlenenie podľa prílohy č. 1 tabuľky č. 1, t. j. druh tovaru, skupina a podskupina. Nakoľko každému spotrebiteľovi je jasné, že sa jedná o pekársky výrobok a z textu paragrafu vypadlo bližšie špecifikovanie, ktorý zo stĺpcov tabuľky sa má v názve pekárskeho výrobku uviesť, nebudeme vyžadovať uvádzanie prvého stĺpca, t. j. druh tovaru.

Pokračovanie

Pri chlebe nie je uvedená podskupina, preto bude postačujúci názov – „Chlieb čierny“ a v zložení chleba uvediete % pšeničnej múky (vo vyhláške je uvedené hlavnej mlynskej zložky) a na dobrovoľnosti je uvedenie % ražnej múky (nakoľko spotrebitelia si to žiadajú).

Podľa novej vyhlášky je postačujúce názov „Moravský koláč“ a pod tým „jemné pečivo“. Čiže je postačujúce uviesť podskupinu a skupinu z tabuľky č. 1 prílohy č. 1. Každý vie, že sa jedná o pekársky výrobok a je potrebné šetriť s miestom na etikete, alebo na cenovke pri nebalených výrobkoch, pretože nepovinné údaje nesmú byť na úkor povinných údajov a od decembra musí byť dodržaná stredná veľkosť písma použitá pri označovaní potravín.

V súvislosti s Vyhláškou č. 24/2014 Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 23. januára 2014 o pekárskych výrobkoch, cukrárskych výrobkoch a cestovinách by som sa chcela informovať, ako budete pri kontrolách pristupovať k požadovaným zmenám v zarazení, označovaní, atď. pekárskych výrobkov vzhľadom k predtlačeným obalom a etiketám. Bude umožnené dočerpať staré zásoby obalov a etikiet? Existuje nejaké prechodné obdobie pre aplikáciu požiadaviek tejto vyhlášky?

K uvedenému môžeme konštatovať, že Vyhláška č. 24/2014 platí od 1. apríla 2014, v zbierke zákonov bola uverejnená 7.2.2014. Vyhláška bola dvakrát na notifikácii a začala sa pripravovať širokou diskusiou so všetkými zainteresovanými stranami už v roku 2011. Pred druhou notifikáciou bola v lete 2013 na pripomienkovaní na Slovenskom zväze pekárov, cukrárov a cestovinárov a aj na Cechu pekárov a cukrárov. Z toho dôvodu sa nepredpokladalo uvedenie prechodného obdobia na spracovanie vytlačených obalov. Pekárske výrobky majú krátku trvanlivosť a vysokú obrátkovosť. Vo vyhláške prišlo k zjednodušeniu a zjednoteniu označovania, preto informácie nad rámec vyhlášky budú považované ako údaje navyše.

Názov výrobku je celozrnné zázvorky a keď sa pozriete na zloženie tak výrobok obsahuje len 9% pšeničnej celozrnnnej múky. Myslím si, že je to vedomé zavádzanie zákazníkov, pretože ak sa niečo volá celozrnné, tak by tam nemalo byť len 9% celozrnnnej múky a nakoniec zákazník zaplatí za niečo, čo vôbec nedostane. Inak to sa týka všetkých výrobkov podobného typu od daného výrobcu.

Názov výrobku: Celozrnné sušienky plnené so zázvorovou náplňou (38%).

Pri trvanlivom pečive nie je legislatíva, ktorá by usmerňovala, kedy sa môže nazvať „celozrnné“. Pri označovaní trvanlivého pečiva – sušienok, platí všeobecná legislatíva o označovaní potravín a to Vyhláška MPRV SR č. 127/2012. Podľa tejto vyhlášky, ak sa zložka potraviny uvedie v názve pod ktorým sa uvádza na trh, potom v zložení potraviny – výrobku sa musí uviesť množstvo tejto zložky v hmotnostných percentách (§ 9 ods. 8 a). Túto požiadavku v označení výrobca splnil. Teda uviedol % celozrnnnej múky aj % zázvorovej náplne. Spotrebiteľ dostal pravdivú informáciu a je na výbere spotrebiteľov, či mu takéto zloženie výrobku vyhovuje a uvedené sušienky si kúpi, alebo nekúpi.

Pri nákupoch v jednom z obchodných reťazcov som sa stretol s nasledovným výrobkom:

Názov výrobku: **Chlieb ražný, 100% ražnej múky**

Zloženie výrobku: ...**ražná múka (52%)** + ďalšie zložky.....

Chcem sa opýtať nasledovné:

1. Je toto označenie výrobku správne? Ak áno, podľa akého zákonného predpisu je možné takto označiť výrobok?
2. Ak vyrobím ražný chlieb so 70% - ným obsahom raže z celkového množstva mlynských výrobkov, môžem ho označiť na etikete podobným spôsobom?

V názve: **Chlieb ražný, 70% ražnej múky**

a v zložení: ...**ražná múka /36%/**, pšeničná múka + ďalšie zložky.....

Označenie výrobku nie je správne. Od 1.4.2014 platí nová Vyhláška MPRV SR pre pekárske výrobky a v súlade s touto vyhláškou Vám odporúčame výrobok označiť „Chlieb ražný“ a v zložení uviesť „... pšeničná múka xx%, ražná múka 36% a ďalšie zložky všetky v klesajúcom poradí. Označenie 100% ražnej múky nie je pravdivé, je zavádzajúce. 13. hlava tretej časti PK SR bola zrušená a preto sa nemáte možnosť odvolávať na definíciu pre ražný chlieb a ražno – pšeničný chlieb uvedené v tomto Výnose. Vo vyhláške č. 24/2014 prišlo k zjednoteniu uvádzania % zastúpenia múky k mlynským výrobkom v názve pekárskeho výrobku a % zastúpenia jednotlivých zložiek v zložení pekárskeho výrobku.

Dovoľujem si obrátiť sa na Vás v otázke názvu výrobku. Čo je správne: tvarohová večka, alebo večka s tvarohovou náplňou? Osobne som toho názoru, že je to jedno. Dôležité je uviesť v zložení percento tvarohovej náplne. Je takýto názov dôvodom na sankcionovanie? A ak áno, podľa akej legislatívy? Objavujú sa totiž podnety od reťazcov, že názov tvarohová večka nie je správny.

Správne po slovensky je „**Večka s tvarohovou náplňou**“. Máme zákon o štátnom jazyku a musíme ho dodržiavať. V zložení je uvedené % náplne, ktorú zvyčajne netvorí len tvaroh. Tvarohová večka by mala byť celá z tvarohu. Nie je jasné, že je tam tvaroh ako náplň. V tvarohovej náplni zvyčajne nie je len tvaroh, ale je pridaný cukor, vajcia, hrozienka a pod.

Aké povinnosti prinesie vyhláška pre predajcov pečiva? Čo budú musieť označovať?

Ustanovenia § 3 ods. 4 a ods. 5 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 24/2014 o pekárskych výrobkoch, cukrárskych výrobkoch a cestovinách určujú označenie určitých výrobkov v mieste ponuky na predaj

slovom „**rozmrazené**“ (nebalený pekársky výrobok, ktorý prevádzkovateľ v hotovom stave zmrazil ale spotrebiteľovi sa ponúka v rozmrazenom stave),

slovami „**vyrobené dopečením z chladeného polotovaru**“ alebo „**vyrobené dopečením zo zmrazeného polotovaru**“ (pekársky výrobok vyrábaný inde ako v pekárni dopečením z predpečeného chladeného alebo zmrazeného polotovaru).

Ustanovenie § 3 ods. 7 určuje označenie pre **nebalený pekársky výrobok** určený na predaj, kde ako informácia pre spotrebiteľa musí byť na dostupnom mieste uvedené **zloženie a členenie** takého výrobku podľa prílohy č. 1 tabuľky č. 1.

Upozorňujeme, že okrem toho musia byť nebalené pekárske výrobky označené ďalšími povinnými údajmi, ktoré vyplývajú z ustanovenia §14 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 127/2012 o označovaní potravín (napr. hmotnosť výrobku, alergény).

Ako delí vyhláška jednotlivé druhy pečiva a teda akými „podnázvami“ majú byť označené?

Vyhláška MPRV SR č. 24/2014 Z. z. o pekárskych výrobkoch, cukrárskych výrobkoch a cestovinách podľa prílohy č. 1 tabuľky č. 1 vyhlášky začleňuje pekárke výrobky do skupín:

chlieb,

pečivo,

ostatné pekárske výrobky.

Tieto skupiny sa ďalej členia na podskupiny a to v prípade pečiva na

bežné pečivo,

jemné pečivo,

trvanlivé pečivo.

V prípade **ostatných pekárskych výrobkov** sú podskupinou napríklad **strúhanka, suchár, tyčinky, parené výrobky.**

Ako bude v praxi vyzeráť označovanie? V texte vyhlášky sa uvádza, že musia byť viditeľne označené.

V praxi to bude vyzeráť tak, že v blízkosti nebalených pekárskych výrobkov, vrátane výrobkov dopečených, alebo rozmrazených budú viditeľne označené informácie pre spotrebiteľa či už na regáloch alebo iným vhodným spôsobom, tak aby tieto výrobky boli označené viditeľne pre zákazníka a podávali mu jasnú informáciu o výrobku.

Viditeľné označenie v mieste ponuky na predaj znamená, že tento údaj musí byť uvedený v blízkosti pekárskeho výrobku tak, aby spotrebiteľ mohol túto informáciu prijať ako jednoznačnú viažucu sa k príslušnému druhu pekárskeho výrobku. Teda najvhodnejším spôsobom je uviesť tento údaj tak, aby ho spotrebiteľ nemusel hľadať v iných tlačivách. Takýmto miestom je napríklad cenovka, kde je priestor na uvedenie povinných údajov o výrobku dosť veľký, aby predávajúci umiestnil na regáli alebo inde v blízkosti všetky informácie o výrobku aj s postačujúcou veľkosťou písma.

Pokračovanie

Nebalené pekárske výrobky musia byť označené ďalšími povinnými údajmi, ktoré vyplývajú z ustanovenia §14 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 127/2012 o označovaní potravín (napr. hmotnosť výrobku, alergény). Domnievame sa, že na tomto štítku, kde je uvedený názov výrobku je dostatočné miesto aj na uvedenie alergénov (napríklad za slovom „Obsahuje“ alebo zvýraznené v zložení výrobku), pretože uvádzať to na letákoch alebo v brožúrach je voči spotrebiteľovi neseriózne. Prečo by spotrebiteľ mal listovať, hľadať a porovnávať popis príslušného druhu v brožúrach, keď tieto informácie sú základné pri jeho rozhodovaní o kúpe potraviny.

Príklad označenia nebaleného pekárskeho výrobku – kaiserky, ktoré bude uvedené na štítku/cenovke na regáli:

Kaiserka 50g, bežné pečivo, zloženie: pšeničná múka, voda, tuk...obsahuje alergény:... V prípade zvýraznenia alergénov, nemusia byť uvedené za zložením.

V prípade, že sa jedná o dopekaný výrobok, tak aj informácia „vyrobené dopečením z chladeného polotovaru“ alebo „vyrobené dopečením zo zmrazeného polotovaru“ podľa typu polotovaru.

Tieto pravidlá značenie platia na všetky obchody, nielen na reťazce? Tzn. aj menšie prevádzky, nezačlenená pod veľkú sieť, ktoré dopekajú, musia značiť pečivo?

Vyhláška sa vzťahuje na všetky prevádzkarne umiestňujúce na trh pekárske výrobky, cukrárske výrobky a cestoviny. Na prevádzkarne, ktoré dopekajú pekárske výrobky z predpečeného chladeného alebo mrazeného polotovaru platí ustanovenie § 3 odsek 5 vyhlášky.

Podľa vyhlášky sa povinnosť označovania nevzťahuje na dovezené pečivo? Prečo a čo to v praxi znamená?

Národný predpis nesmie brániť voľnému pohybu tovarov v rámci EÚ, t. j. na trh SR nesmie byť odmietnutý výrobok vyrobený v inej členskej krajine EÚ, pokiaľ spĺňa požiadavky európskej potravinovej legislatívy a národnej legislatívy členského štátu EÚ, v ktorom bol výrobok vyrobený. Toto je zakotvené aj v zákone o potravinách č. 152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o potravinách“) v § 7 ako tzv. klauzula vzájomného uznávania. V praxi to znamená, že na trh SR nesmie byť odmietnutý pekársky výrobok z inej členskej krajiny EÚ avšak len ak spĺňa vyššie uvedené požiadavky.

Toto však nemení nič na povinnosti predajcu, ktorý na predajni v SR dopeká výrobky, že ich musí označiť v mieste predaja údajom o dopečení výrobku. Obdobne platí aj povinnosť predajcu označiť v mieste ponuky na predaj rozmrazené pekárske výrobky.

Pokračovanie

Z európskej legislatívy, ktorá bola premietnutá v podmienkach SR do vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 127/2012 o označovaní potravín taktiež vyplýva povinnosť označiť nebalené pekárske výrobky povinnými údajmi v zmysle ustanovenia §14 (napr. názov výrobku, hmotnosť výrobku, alergény...)

Príklady

Predpečená žemľa vyrobená v Rakúsku, ktorú Billa dovezie a vo svojej predajni na Slovensku len dopeče a predáva ako nebalený pekársky výrobok, musí Billa ako predajné miesto označiť takýto výrobok v mieste ponuky na predaj údajmi podľa § 3 ods. 4 a ods. 5 vyhlášky č. 24/2014 Z. z. a § 14 vyhlášky č. 127/2012 Z. z.

Zmrazené upečené pečivo, ktoré je vyrobené v Maďarsku, ale slovenský obchodník ho dovezie a predáva na Slovensku rozmrazené ako nebalený pekársky výrobok, taktiež musí byť označené v zmysle § 3 ods. 4 vyhlášky č. 24/2014 Z. z. a § 14 vyhlášky č. 127/2012 Z. z.

Kde má výrobca označiť dátum spotreby nebalených cukrárskych výrobkov, ktoré majú trvanlivosť viac ako 24 hodín (napríklad 3 dni) a sú dodávané odberateľom v cukrárskych prepravkách? Znamená to, že podľa novej vyhlášky musí výrobca dodávať takéto výrobky len zabalené v uzatvorených obaloch, ktoré sú osobitne označené?

Cukrárske výrobky a cukrárske polotovary, ktoré majú trvanlivosť viac ako 24 hodín, môžu byť balené alebo nebalené:

- v prípade, že sa jedná o balené výrobky, tak dátum spotreby bude uvedený na obale výrobku, čo ustanovuje aj §6 ods. 2 vyhlášky MPRV SR č. 24/2014 Z. z.
- v prípade, že sa jedná o uvádzanie dátumu spotreby pri nebalených výrobkoch, tak je potrebné dodržať požiadavky na označovanie nebalených potravín uvedené v §14 vyhlášky MPRV SR č. 127/2012 Z. z. To znamená, že v prípade uvádzania dátumu spotreby u nebalených výrobkov, ktoré sú nakuľované v neuzatvorených cukrárskych prepravkách je postačujúce, ak dátum spotreby výrobca uvedie v sprievodných dokladoch. Povinnosť uvádzania dátumu spotreby u nebalených výrobkov platí aj pre predajcu, to znamená, že predajca nebalených cukrárskych výrobkov uvedie na predajnom mieste informáciu pre spotrebiteľa o dátume spotreby a to vhodným spôsobom napr. na výveske v blízkosti názvu výrobku.

Prevádzkovateľ musí zabezpečiť jasné označenie výrobkov, ich jednoznačnú identifikáciu, ich vysledovateľnosť a dodržať hygienu prepravy a skladovania tak, aby nedošlo k ich kontaminácii.

Ako sa budú po novom musieť označovať „pekárne“, ktoré majú obchody priamo v prevádzke, ale v skutočnosti len dopekajú?

Podľa ustanovenia §2 písm. b) vyhlášky sa **pekárňou** rozumie potravinárska prevádzkareň, ktorá umožňuje vykonávať všetky technologické operácie potrebné na výrobu pekárskych výrobkov, najmä miesenie, tvarovanie, kysnutie a tepelnú úpravu cesta, t. j. **celý výrobný proces**. To znamená napríklad, že predajne potravín, ktoré majú pece, v ktorých mrazené alebo chladené pekárske polotovary len dopekajú, tieto nie je možné považovať za pekárne.

Obraciam na Vás s problémom, ktorý vznikol pri vstupe do platnosti Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 23.januára 2014 o pekárskych výrobkoch, cukrárskych výrobkoch a cestovinách od 1.4.2014. Naši odberatelia zakázali krájať voľný chlieb na žiadosť zákazníka na polovičky prípadne štvrtky. Takto si vysvetlili § 5 odsek (1) Vyhlášky. Týka sa tento paragraf krájania voľných chlebov na predajni?

Tento paragraf sa rozkrojeniu chleba na požiadanie zákazníka na predajni netýka. Predavačka môže i naďalej hygienickým spôsobom rozkrojiť chleba na polovicu, alebo na štvrtky, ak si to zákazník vyžaduje a zabalí mu ho. Paragraf 5 ods. 1 sa týka krájaných chlebov na krajíčky.

Nová vyhláška o pekárskych výrobkoch hovorí, že krájané pekárske výrobky sa musia umiestňovať na trh balené. Čo to znamená? Nesmie už predajca rozkrojiť chlieb zákazníkovi a predať mu polovičku?

Ustanovenie §5 vyhlášky č. 24/2014 Z. z. sa vzťahuje na **krájané výrobky**, ktoré výrobca ešte vo svojej výrobní nakrája a aj zabalí a označí podľa platnej legislatívy. Tieto výrobky sa predávajú balené.

Toto ustanovenie vyhlášky sa nevzťahuje na **nebalené pekárske výrobky**. Znamená to, že predajca môže na požiadanie zákazníka prekrojiť nebalený chlieb (za dodržania hygienických podmienok) a predať mu napr. polovicu.

Zákon NR SR č. 178/1998 Z. z.

- **O podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**
- **10 noviel**
- **Zákon č. 101/2014 účinný od 1.7.2014**
- **Trhové miesto zriaďuje obec § 3 ods. (1)**
- Správca trhoviska § 4
- Pri predaji húb správca trhoviska kontroluje osvedčenie o odbornej spôsobilosti predávajúceho - § 5 ods. (5)
- § 7 ods. (1) na trhových miestach sa môžu predávať iba potraviny, ktoré ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením po vydaní súhlasného stanoviska príslušného orgánu úradnej kontroly potravín. Obec v súlade s § 9 vo všeobecne záväznom nariadení ustanoví, ktoré potraviny možno predávať ambulantne a podmienky ich predaja.

Zákon NR SR č. 178/1998 Z. z.

§ 7 odsek (1) – Na trhových miestach sa môžu predávať iba potraviny, ktoré ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením po vydaní súhlasného stanoviska príslušného orgánu úradnej kontroly potravín k návrhu tohto všeobecne záväzného nariadenia. Obec v súlade s § 9 vo všeobecne záväznom nariadení ustanoví, ktoré potraviny možno predávať ambulantne a podmienky ich predaja.

§ 9 odsek (3) – V obci, na území ktorej je umiestnená prevádzkareň s predajom potravín určená pre konečného spotrebiteľa, možno ambulantne predávať iba

- a) jedlá a nápoje určené na priamu konzumáciu na mieste
- b) balenú zmrzlinu a
- c) ovocie a zeleninu.

Zákon NR SR č. 178/1998 Z. z.

§ 9 odsek (2) – **Ambulantný predaj pri cestách a diaľniciach** mimo obce sa zakazuje. Obcou sa na účely tohto zákona rozumie územie vymedzené dopravnými značkami označujúcimi začiatok a koniec obce, ako aj územie vymedzené dopravnými značkami označujúcimi začiatok a koniec miestnej časti obce.

Odsek (3) – V obci, na území ktorej je umiestnená prevádzkareň s predajom potravín určená pre konečného spotrebiteľa, možno ambulantne predávať iba **jedlá a nápoje určené na priamu konzumáciu mieste, balenú zmrzlinu a ovocie a zeleninu.**

§ 12 odsek (1) - Dozor nad dodržiavaním tohto zákona vykonávajú orgány dozoru, ktorými sú:

- a) Slovenská obchodná inšpekcia
- b) **orgány úradnej kontroly potravín**, ak ide o predaj potravín
- c) obce.

Zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2014.

Ďakujem Vám za
pozornosť

stulc@svps.sk